

เกาหลีเพื่อนเก่าพัฒนาประเทศอย่างไร

สุดจิต นิมิตกุล

ในรอบหลายปีมานี้คนไทยหันมานิยมสินค้าเกาหลีหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า โทรศัพท์มือถือ รวมทั้งเครื่องสำอาง ภาพยนตร์ ประวัติศาสตร์และนักร้อง ประเทศทั้งสองพัฒนามาใกล้ๆ กันและเคยแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งกันและกันตลอดเวลา เช่น เรื่องการขนส่ง การพัฒนาชุมชนและการทหารเพราะเราเคย ส่งทหารไปช่วยรบเมื่อปี 2493 สมัยสงคราม เกาหลี คนเกาหลีชอบคนไทย โดยปีหนึ่งเข้ามา ท่องเที่ยวและเล่นกอล์ฟเป็นล้านคน เพราะคนไทยนิสัยดีและของราคาถูก ประเทศเกาหลีมี ประชากรราว 50 ล้านคน มีรายได้ต่อหัวสูง มาก เราในฐานะเพื่อนเก่าแก่ น่าจะได้ศึกษาถึง ความสำเร็จของเกาหลีว่ามีประเด็นใดที่ทำให้ประเทศเจริญและก้าวหน้า ประชาชนมีรายได้สูงและอยู่ดี กินดี

ผู้เขียนรู้จักเกาหลีเมื่อสมัยประเทศไทยส่งทหารไปช่วยรบราวปี 2493 และเมื่อสมัยเรียนอยู่ มหาวิทยาลัย ได้เห็นนักศึกษาปริญญาโทเป็นชาวเกาหลีและได้มีโอกาสทักทายกันตามสมควร ที่โรง อาหารมหาวิทยาลัย หลังจากนั้นก็ได้ติดตามข่าวอีกเลย จนปี 2533 ผู้เขียนได้เดินทางไปดูงานกับ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) และได้มีโอกาสเดินทางเข้าออกเกาหลีอีก 5 - 6 ครั้ง โดยไปดูงาน เกี่ยวกับการปกครองแรงงาน การพัฒนาอุตสาหกรรม การพัฒนาเมืองและการป้องกันและบรรเทา

สาธารณภัย แต่ครั้งได้สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงของเกาหลีอย่างต่อเนื่อง จึงควรที่จะได้นำข้อสังเกตเหล่านี้มาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาและการพัฒนาประเทศ

เกาหลีใช้เงินลงทุนสูงในการพัฒนาการวิจัย กล่าวคือ ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวกับการวิจัยพัฒนาขึ้น (Research and Developments, R&D) โดยใช้เงินลงทุนถึง 5% ของ GDP สูงเท่ากับประเทศที่เจริญแล้วคือ สหรัฐ ญี่ปุ่น ส่วนไทยเราใช้เงินลงทุน R&D ราว 0.12% เท่านั้น ไม่ถึง 1% ด้วยซ้ำไป หลักการนี้เป็นหลักการเบื้องต้นในการพัฒนาประเทศ ถ้าเราอยากให้ประเทศเจริญ เราจะต้องลงทุน R&D ให้เข้าไปใกล้กับมาตรฐานสากลดังกล่าว ถ้ามองว่าคนไทยรู้ใหม่ ทุกคนรู้แต่ไม่ใส่ใจและไม่สนใจ โดยเฉพาะรัฐบาลทุกชุดที่ขึ้นมาไม่เคยให้ความสนใจใดๆ ทั้งสิ้น มีนักเขียนบางประเทศเคยเขียนเกี่ยวกับเมืองไทยว่าเราจน เพราะเราลงทุน R&D ในสัดส่วนที่น้อยเกินไปหรือหนึ่งถ้าเราอยากจะทำก้าวหน้าและเจริญ เราต้องลงทุนด้าน R&D หรือจากการศึกษามากกว่านี้

การขยายการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาว่ามีความสำคัญเพียงไร กล่าวคือ ทุกวันนี้เราต้องพึ่งเทคโนโลยีจากต่างประเทศแทบทั้งสิ้น โดยเสียค่าใช้จ่ายปีละเป็นเงินจำนวนมากและไม่เป็นไทแก่ตัวเอง คือ ยืมจมูกต่างชาติหายใจตลอดเวลา ถ้าเรามีการวิจัยและพัฒนาเป็นของตนเอง เราก็สามารถจะพัฒนาสินค้าและบริการได้ ความเจริญก้าวหน้าทำให้ประเทศมั่นคงและมั่งคั่งมาจากความร่วมมือทุกฝ่ายและที่สำคัญที่สุดคือ มาจากรากฐานที่ดี คือ การพัฒนาคนและพัฒนาหมู่บ้าน ที่มีชื่อว่า แซมาอิล อุนดง (Saemaul Undong) เป็นขบวนการสร้างหมู่บ้านใหม่ โดยการริเริ่มของประธานาธิบดี ปักจุงฮี ในช่วงทศวรรษ 1970 โดยมีหลักยึด 3 ประการ ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร (Diligence) การพึ่งพาตนเอง (Self-help) และความร่วมมือ (Cooperation) โครงการสำคัญของแผนงานนี้ ได้แก่ การให้การศึกษาแก่ผู้นำ โดยเลือกผู้นำจากแต่ละหมู่บ้านเป็นหญิงและชายอย่างละ 1 คน เข้ารับการฝึกอบรม ความสำเร็จของ แซมาอิล อุนดง เกิดจากปัจจัย 2 ประการ คือ ประการแรกเป็นเพราะนโยบายของรัฐบาลที่ใช้ระบบการแข่งขัน ซึ่งเป็นเหตุให้มีการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในชนบททั้งหมดและภาวะความเป็นผู้นำของทางรัฐบาลที่สามารถโน้มน้าวจิตใจผู้คน และการสนับสนุนด้านทุนเป็นตัวกระตุ้นอย่างดีสำหรับชาวบ้าน ประการที่สอง การอุทิศตนของผู้นำ แซมาอิล อุนดง และการเข้ามามีส่วนร่วมของชาวบ้านทั้งหมด โดยทำให้ประชาชนรู้สึกประหลาดใจ เกิดความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้วยผลงานและความสำเร็จ ที่สามารถสัมผัสได้และเชื่อมั่นตนเอง

โครงการล้าแม่บ้าน (Han River) นับเป็นโครงการฟื้นฟูแม่น้ำที่เด่นที่สุดในโลก แม่บ้านมีความยาวทั้งสิ้น 514 กิโลเมตร ไหลผ่านเมืองหลวง กรุงโซล ก่อนที่จะมีการฟื้นฟูแม่น้ำแม่บ้านแห่งนี้

เต็มไปด้วยการบุกรุกของชาวบ้าน โดยสร้างบ้านเรือนบุกรุกแม่น้ำ มีโรงงานเต็มไปหมด รวมทั้งเป็นที่ทิ้งขยะของประชาชนโดยทั่วไป โครงการล้าแม่บ้าน ดำเนินการในสมัยประธานาธิบดี ปักจุงฮี ซึ่งเป็นผลงานชิ้นโบว์แดง การฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำแห่งนี้ดำเนินการในพื้นที่กรุงโซล ซึ่งเป็นเมืองหลวง

โครงการรื้อล้างบ้านเรือนและโรงงาน ซึ่งสร้างบุกรุกล้าแม่บ้าน แผนงานโดยสร้างคอนกรีตขึ้นจำนวนหนึ่งเพื่อรองรับการอพยพย้ายบ้านเรือน การรื้อล้างแม่บ้าน หลังจากรื้อล้างแม่บ้านแล้วได้ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เล่นกีฬา ซักจักรยานและทางเดินริมน้ำ ตลอดจนล่องเรือในโอกาสต่างๆ นอกจากนี้ยังทำการก่อสร้างสถานที่สำคัญๆ และสวยงามอีกหลายแห่ง เพื่อความสวยงามตลอดจนพัฒนาทั้งอุโมงค์ข้ามแม่น้ำและสะพานอีกหลายแห่ง พื้นที่บริเวณรื้อล้างนี้ได้กลายเป็นพื้นที่อันสวยงามเป็นพื้นที่ริมแม่น้ำที่สวยงาม (Waterfront) เป็นแหล่งท่องเที่ยวและที่พักผ่อนหย่อนใจอันสำคัญ ตัวอย่างโครงการล้าแม่บ้านแห่งนี้ นอกจากจะเป็นการฟื้นฟูแหล่งน้ำที่สำคัญแล้วยังเป็นนวัตกรรมที่เด่นของเกาหลีอีกด้วย โดยต่อมาเมื่อปี 2531 ได้มีการแข่งเรือใบในแม่บ้านแห่งนี้ในกีฬาโอลิมปิก ความสำเร็จโครงการล้าแม่บ้านแห่งนี้สำเร็จลงได้ เพราะบทบาทผู้นำโดยเฉพาะทั้งประธานาธิบดี ปักจุงฮี เอง และความร่วมมือของชาวบ้านอย่างกว้างขวาง ผลที่เป็นที่ประจักษ์แก่ชาวโลกโดยประเทศต่างๆ ส่งคนไปดูงานโครงการล้าแม่บ้าน รวมทั้งประเทศไทยด้วย ผู้เขียนได้เคยไปดูงานโครงการนี้มาตั้งแต่ปี 2533 และเดินทางไปเกาหลีอีก 5 - 6 ครั้ง และได้สัมผัสกับพื้นที่ดังกล่าว ทั้งโดยตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะเดินทางเข้ากรุงโซล ก็จะได้สัมผัสกับโครงการนี้ โครงการนี้เป็นแม่แบบของโครงการล้าแม่บ้านในประเทศไทยในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะการล้าแม่บ้านเจ้าพระยาและแม่น้ำอื่นๆ ทั่วประเทศ เพราะแม่บ้านของเราถูกบุกรุกแล้วทั้งสิ้น อย่างบ้านควรมีการริเริ่มตั้งแต่บัดนี้ โดยค่อยๆ ออกแผนงานระยะยาวว่า ในอนาคต

ประชาชนจำเป็นต้องอพยพออกไปจากพื้นที่ของริมน้ำทั้งหมด โดยเริ่มขยับไปแต่ละพื้นที่ที่อาจจะทำไม่ได้พร้อมกัน แต่ต้องมีแผนระยะยาวและถ้าไม่มีแผนก็ไม่อาจเริ่มต้นได้ ผู้เขียนเคยเสนอมาตั้งแต่ปี 2533แล้วว่า ปีที่ 21 ค่อยเริ่มอพยพ โดยรัฐบาลมีนโยบายที่แน่นอนในระยะยาวและเริ่มอพยพจริงในปีที่ 21 ซึ่งชาวบ้านเริ่มมีความพร้อมโดยทางรัฐบาลมีแผนในการจัดพื้นที่รองรับและอาจเป็นไปในทำนองเตรียมการเรื่องโครงสร้างพื้นฐานไว้รองรับให้พร้อม จึงจะมีโอกาสเกิดได้จริง ผู้เขียนยังใคร่เสนอแนะให้มีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นดูแลเป็นการเฉพาะ อาจเป็นสำนักงานหรือกรม ในการฟื้นฟูหรือพัฒนาแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ โดยเริ่มจากแม่น้ำใหญ่ๆ และที่สำคัญๆ ก่อน เพื่อป้องกันน้ำท่วมและพัฒนาพื้นที่เพื่อความสวยงามทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวและการพักผ่อนหย่อนใจ

เกาหลีกับการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) นับเป็นประเทศต้นๆ ที่ได้ส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างเป็นรูปธรรม เช่น การสร้างภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ส่งขายยังต่างประเทศอย่างกว้างขวางและเป็น

แบบอย่างกับประเทศต่างๆ ในการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของตนเองไปในทิศทางเดียวกับเกาหลีและยังมีอีกหลายตัวอย่างที่เกาหลีได้พัฒนาไปในทิศทางนี้ เช่น การเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลผลิตที่มีอยู่แล้ว ได้แก่ โสมเกาหลี โดยได้เชิญทั้งนักวิชาการในและต่างประเทศเข้ามามีส่วนร่วมและออกความเห็น ทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณค่าและมี

น้ำหนักเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าดังกล่าว อีกตัวอย่างหนึ่ง ซึ่งพยายามที่จะนำเสนอแก่ประชากรโลก คือการจัดทำกิมจิซึ่งเป็นอาหารประจำชาติ ซึ่งไม่มีประเด็นสำคัญใดเลย ก็ยังคงที่จะจัดหาแนวทางส่งเสริมให้มีการพัฒนาในเชิงสร้างสรรค์และพัฒนาในทุกวิถีทาง

ประการสุดท้าย เรื่องมรดกโลก เกาหลีได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะมรดกโลกทั้งทางประวัติศาสตร์ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ปรากฏมีหลักฐานเก่าใดๆ เลย มีเพียงประวัติและปัจจุบันเป็นพื้นที่ว่างๆ แต่เกาหลีได้พัฒนาขึ้นมาใหม่ โดยสร้างขึ้นใหม่ดีกว่า

เก่าด้วยซ้ำ ใช้ขบมากกว่าเก่า ทำให้คนรุ่นหลังชื่นชมและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ประกอบกับ
ภูมิใจในประวัติศาสตร์ของตนอีกด้วย

ของดีหรือสิ่งที่ดีควรได้รับการยกย่องว่าเป็นเรื่องที่น่าศึกษาและเป็นการพัฒนาประเทศไปใน
ทิศทางที่เหมาะสมและควรเรียนรู้เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศของเรา ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนเรื่อง
การวิจัยและการพัฒนา การพัฒนาชุมชนในชนบท ซึ่งเรียกว่า แซมาอิล อุนดง หรือโครงการล้างแม่
ฮานและการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เป็นต้น เป็นเรื่องที่น่าศึกษาและใช้เป็นแนวทางใน
การพัฒนาประเทศไทยบ้าง
